

"Fredsministerens hjørne"

Norge var det første landet i verden til å etablere et miljøverndepartement. Nå er det på tide med et fredsdepartement – slik de har i Nepal eller Etiopia. Dagens mediabilde er så preget av militarisme, at vi mener det trenger en motvekt.

Fredsbevegelsen ved Internasjonal kvinneliga for fred og frihet – WILPF-Norge har bare startet opp, for å få fram hva vi tenker en fredsminister ville sagt – om vi hadde én. Vi er flere som skriver under samme vignett – med fokus på fredsminister som institusjon.

¹<https://www.nrk.no/nyheter/eksporterte-vapen-for-6-milliarder-1.15533061>

[General for Army Dwight David "Ike" Eisenhower](#) var var den 34. presidenten i USA (1953–61). Eisenhower hadde vært øverstkommanderende for de allierte styrkene i Vest-Europa under andre verdenskrig.

Norge må nedlegge krigsindustrien; ressursene må brukes for å oppfylle FNs bærekraftsmål.

Intervju med Norges fredsminister R.Håkonsen, sept '22

• I 2018 inngikk Kongsberg Gruppen en avtale om salg av våpen og militært materiell til gulfstaten Qatar. Rapporten fra UD i juni i år viser at norsk våpeneksport økte med 36% siden 2019, til 6,2 milliarder kroner i 2021 – og det var før Ukrainakrigen. Nesten en tredjedel av våpeneksporten og den største økningen var til Qatar, som vi eksporterte til for 924 millioner¹. Hva slags land er Qatar?

Qatar er et diktatur med systematiske, grove menneskerettighetsbrudd. Disse har vel aldri vært bedre dokumentert enn etter at landet fikk tildelt VM i fotball. Bla Norge har gjentatte ganger kritisert landet for de umenneskelige forholdene for fremmedarbeidere som bygger opp nye, gigantiske fotballstadioner. I fjor kom en rapport fra Amnesty der det slås fast at «fremgangen har stagnert det siste året og gammel misbrukspraksis har dukket opp igjen». Rapporten hevder at VM-landet «har gjenopplivet de verste elementene i Kafala-systemet, (arbeidstakeren må gi fra seg passet sitt, og i praksis bli arbeidsgiverens eiendel), og undergravd noen av de nylige reformene.»

• Er eksporten til Qatar i tråd med norske eksportregler?

Nei, den er klart i strid med reglene, vedtatt av Stortinget i 1959, og med følgende presisering i 1997: «UDs vurdering av disse forholdene omfatter en vurdering av en rekke politiske spørsmål, herunder spørsmål knyttet til demokratiske rettigheter og respekt for grunnleggende menneskerettigheter.» Qatar er definitivt en versting på menneskerettigheter.

• Hva kan gjøres?

I 2021 eksporterte Norge våpen for 6.3 milliarder. Det er meningsløst. USAs president Dwight D Eisenhower sa det slikt, allerede i 1953:

"Hvert våpen som lages, hvert krigsskip skutt opp, hver rakett som avfyres, betyr til syvende og sist et ran fra de som sulter og ikke blir matet, de som er kalde og ikke er kledd.»

Krigsindustrien må legges ned, ressursene må brukes til å oppfylle FNs bærekraftsmål.